

**Elevernes vurdering af
vejledningsindsatsen**

Et samarbejde mellem EEO, LH og DGS

2/4/2010

København

Forord

Det erklærede uddannelsespolitiske mål, om at 95 % af en ungdomsårgang i 2015 skal gennemføre en ungdomsuddannelse, kræver et stort fokus på fastholdelsesindsats - herunder blandt andet vejledning. Derfor bør indretningen af vejledning hele tiden være til debat, da de unges behov for vejledning hele tiden skifter og dermed stiller forskellige krav til vejledningen. Elevorganisationerne på ungdomsuddannelsesområdet (Erhvervsskolernes Elevorganisation (EEO), Lands sammenslutningen af Handelsskoleelever (LH) og Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS)) ønsker ikke at være passive kritikere, og derfor har organisationerne igangsat et større arbejde for at sætte fokus på elevernes bud på en forbedret vejledningsindsats.

Arbejdet ender i en fælles vejledningskonference i slutningen af februar, hvor de samlede anbefalinger til en forbedret vejledningsindsats præsenteres overfor ministeriet, politikere samt øvrige interessenter på området. Denne delrapport har dermed ikke til formål at fremstille konkrete løsningsforslag på vejledningsområdet, men derimod at skabe afklaring om elevernes holdning. Det er tanken, at denne afklaring kan danne udgangspunkt for videre diskussioner om de fremtidige udfordringer indenfor vejledningsområdet.

Arbejdet med at præsentere konkrete anbefalinger fra elevernes side er desuden tænkt som et supplement til den mere konkrete opgave, der ligger i forbindelse med udmøntningen af initiativerne fra "Aftalen om flere unge i uddannelse og job," som blev indgået i november sidste år.

Indhold

Forord.....	2
Sammenfatning.....	3
1. Om eleverne.....	4
2. Elevernes tilfredshed med vejledning.....	6
3. Rammerne for vejledning	8
4. Frafaldstruede elever.....	10
Metode – om undersøgelsen.....	11

Sammenfatning

Ud af undersøgelsens mange resultater kan der drages tre meget klare konklusioner, som vil blive gennemgået i det følgende. Udover disse hovedkonklusioner er der en række delkonklusioner, som vil blive præsenteret i den endelige vejledningsrapport, som bliver præsenteret ultimo februar 2010. De tre konklusioner er:

- **Eleverne vil have vejledning på skolen**
Næsten 85 % af eleverne i undersøgelsen erklærer sig enten enig eller helt enig i, at det er vigtigt, at man kan få vejledning på sin skole, så man hurtigt kan få den hjælp, man har brug for. Undersøgelsen viser dermed, at nærhed i vejledning er helt afgørende for en god vejledning. Desuden viser undersøgelsen, at det for de fleste elever er afgørende, at de kender deres vejleder på forhånd, hvilket igen peger på, at nærhed i vejledning for eleverne er afgørende.
- **Elevernes baggrund fortæller intet om elevernes behov for vejledning.**
Undersøgelsen viser, at forældrenes uddannelsesbaggrund stort set intet betyder for hvilke spørgsmål/problemer, som eleverne har brug for at diskutere med en vejleder. Således viser det sig, at det spørgsmål/problem, som langt størstedelen af eleverne har behov for at diskutere med en vejleder, er fremtidige studievalg. Dernæst er skolemæssige udfordringer det, som langt flest elever har behov for, at diskutere med en vejleder. Dette gælder både for elever med forældre, der har taget en lang videregående uddannelse, og for elever med enten faglærte eller ufaglærte forældre.
Undersøgelsen viser altså, at man ikke blot på baggrund af uddannelsesniveaue for elevernes forældre kan fastsætte, hvilket behov den enkelte elev måtte have for vejledning.
- **27 % af de elever, der har overvejet at afbryde deres uddannelse, har ikke talt med en vejleder.**

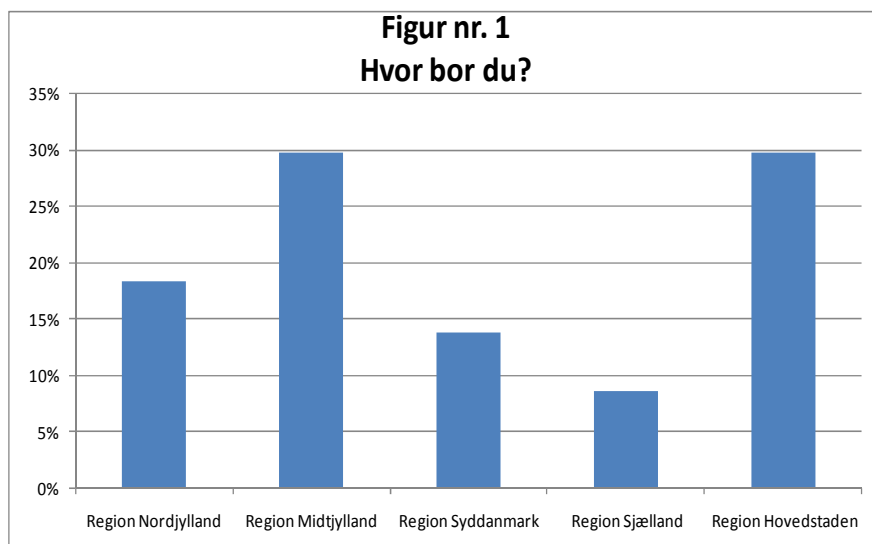
I spørgsmålet er der ikke direkte spurgt ind til, om eleven har talt med en vejleder om sine overvejelser, men blot om den pågældende elev på noget som helst tidspunkt har talt med en vejleder. Den samlede andel af de elever, som ikke har talt med en vejleder på tværs af alle årgange, udgør 29 %, så noget kunne tyde på, at det nuværende system ikke er godt nok til at komme i kontakt med de elever, der har behov for vejledning. Andelen af de elever, som ikke har talt med en vejleder, er kun to procentpoint lavere hos den gruppe af elever, som har overvejet at afbryde sin uddannelse, sammenholdt med den samlede gruppe elever.

1. Om eleverne

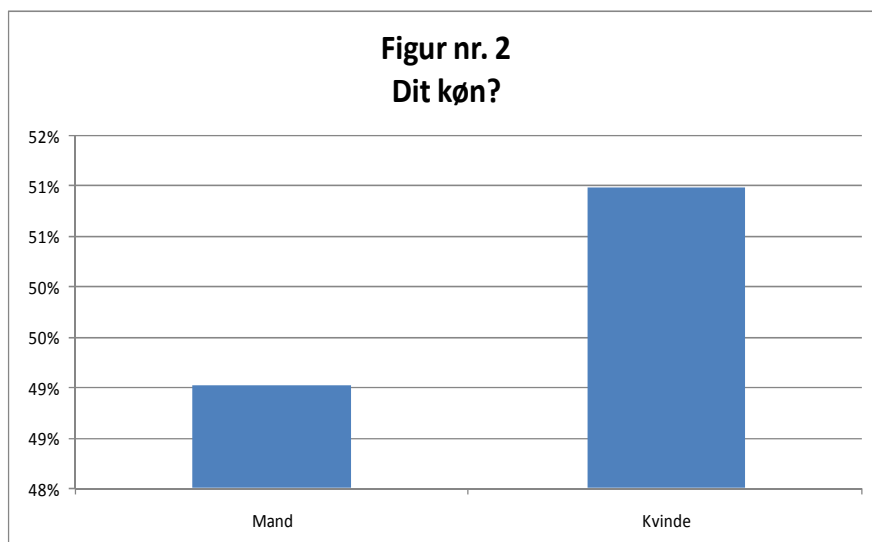
I det følgende vil forskellige nøgletal omkring elevernes baggrund blive gennemgået med henblik på at skabe en grundlæggende forståelse for hvilke elever, der har deltaget i undersøgelsen.

- Region og køn

Som det kan ses af figur nr. 1, svarer repræsentationen fra hver region nogenlunde til det faktiske elevtal i hver enkelt region.

I figur nr. 2 ses den kønslige fordeling af deltagerne i undersøgelsen. Som det fremgår, er der kun en lille overrepræsentation af kvinder, hvilket ikke modsvarer det virkelige billede, hvor en langt større del af de unge på gymnasiale uddannelse er kvinder.

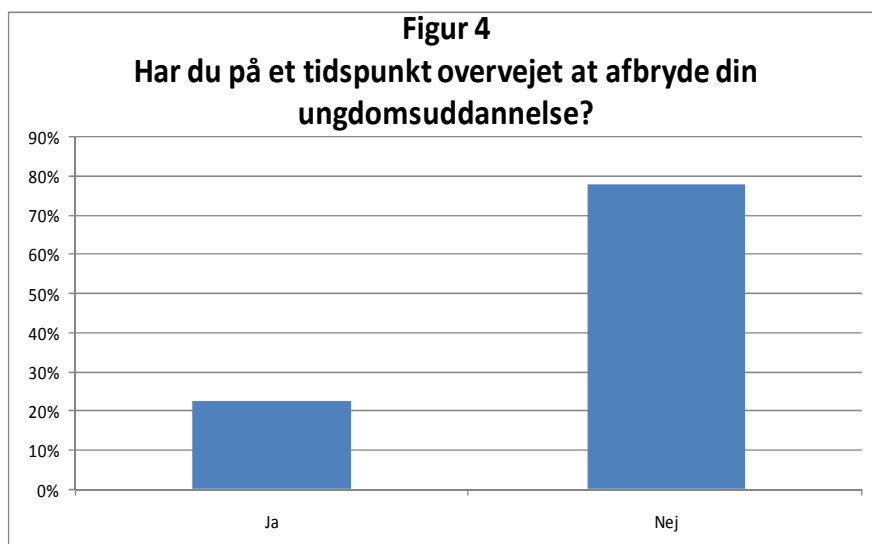
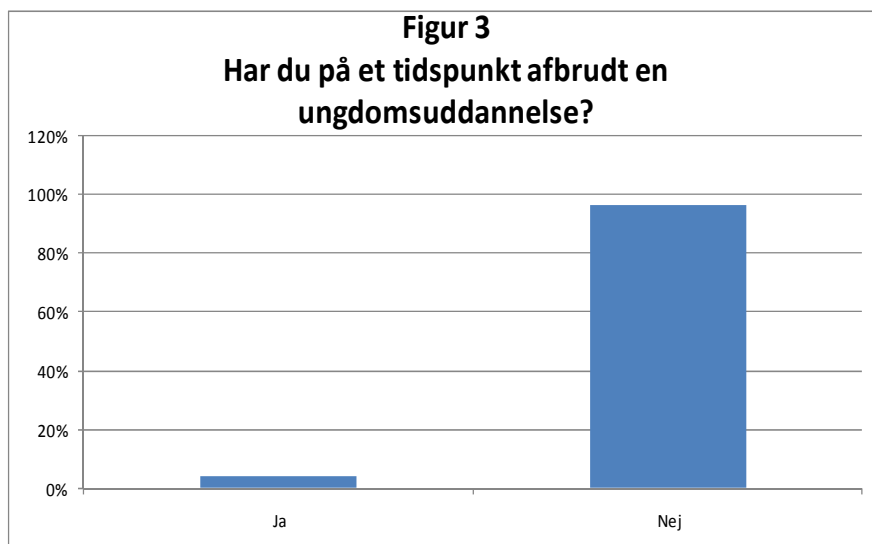
- Respondenternes uddannelse

I de følgende resultater vil elevernes uddannelse været delt i to kategorier; hhv. almengymnasiale uddannelser (STX) og erhvervs-gymnasiale uddannelser (HTX og HHX). De to øvrige kategorier (anden uddannelse og ikke i gang med nogen uddannelse) er ikke medtaget i de følgende udregninger. Fordelingen kan ses i tabel nr. 1.

Tabel nr. 1		
Hvilken uddannelse er du i gang med?		
STX	490	80%
HTX/HTX	116	19%
Anden uddannelse	6	1%
Jeg er ikke i gang med nogen uddannelse	1	0%
Total	613	100%

- Afbrud af uddannelse

I undersøgelsen blev deltagerne bedt om at besvare to spørgsmål i forhold til afbrud af deres uddannelse. Først blev de spurgt, om de før har haft afbrudt en ungdomsuddannelse og dernæst, om de havde overvejet at afbryde. Resultaterne af de to svar kan ses i hhv. figur 3 og 4

2. Elevernes tilfredshed med vejledning

I dette kapitel vil forskellige parametre for elevernes tilfredshed med vejledning blive gennemgået. Dels vil elevernes svar på spørgsmålet om, hvorvidt der er nok vejledning blive analyseret, men også hvilke typer af vejledning som eleverne synes bedst om. Disse områder vil blive yderligere uddybet i den endelige rapport, som vil blive offentliggjort umiddelbart inden vejledningskonferencen ultimo februar.

- Mængden af vejledning

Som det fremgår af tabel 2, svarer en fjerdedel af deltagerne, at de ikke modtager nok vejledning. Der er ikke spurgt konkret ind til, hvilke former for vejledning der her er tale om, men altså deres overordnede holdning til, om de får vejledning nok.

Tabel 2	
Synes du at du modtager den vejledning du har behov for?	
Ja	76%
Nej	24%
Total	100%

I tabel 3 er svarene på ovenstående spørgsmål opdelt i forældrenes uddannelsesbaggrund, hvilket viser, at de elever, hvor forældrene minimum er ufaglærte eller har en kort eller mellemlang videregående uddannelse i højere grad, end de elever med forældre, der har en ungdomsuddannelse eller en lang videregående uddannelse i højere grad er tilbøjelige til at efterspørge mere vejledning. Det er interessant, da man kunne forvente, at det primært ville være de elever, der har forældre med svag uddannelsesbaggrund, som ville efterspørge mere vejledning, men dette er altså ikke tilfældet.

Tabel 3				
Synes du at du modtager den vejledning du har behov for, fordelt på forældrenes uddannelsesniveau				
	Folkeskolen	Ungdomsuddannelse	Kort eller mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse
Ja	67%	85%	71%	73%
Nej	33%	15%	29%	27%
Total	100%	100%	100%	100%

- Tilfredshed med typer af vejledning

Af tabel 4 og 5 fremgår det, at der stort set ikke er forskel på den oplevelse, som eleverne har af hhv. UU-vejledning samt studievejledning på skolen. Dog skal det nævnes, at det er langt de færreste elever, der reelt har modtaget vejledning fra en UU-vejleder. Faktisk er det kun 10 pct. af det samlede respondenter, som har haft kontakt med en UU-vejleder, i modsætning til ca. 70 pct., som har haft kontakt med en vejleder på skolen.

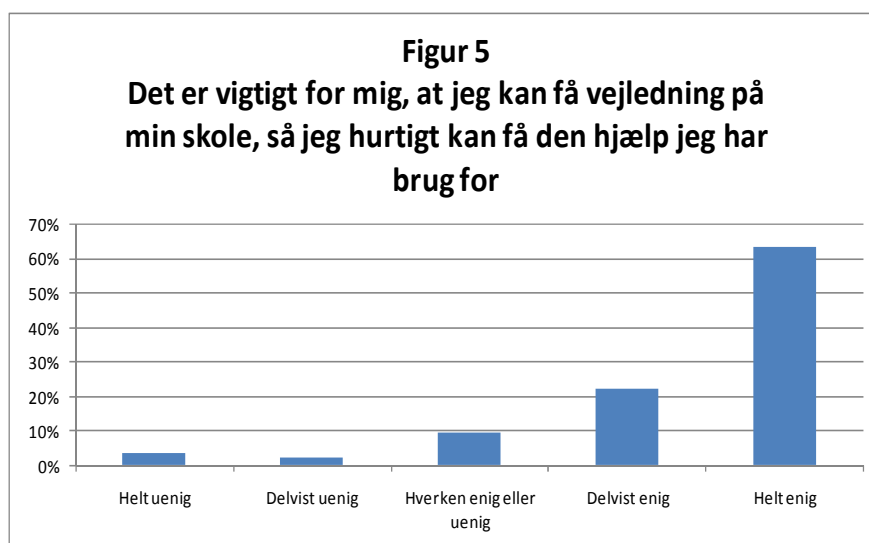
Tabel 4	
Var vejledningen du modtog af vejlederen på din skole god eller dårlig?	
Meget dårlig	3%
Dårlig	10%
Hverken god eller dårlig	35%
God	40%
Meget god	12%
Total	100%

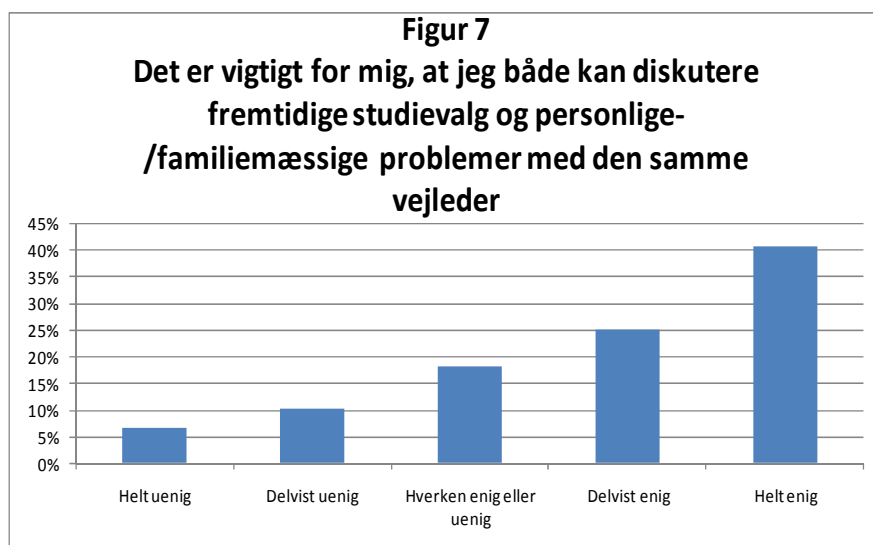
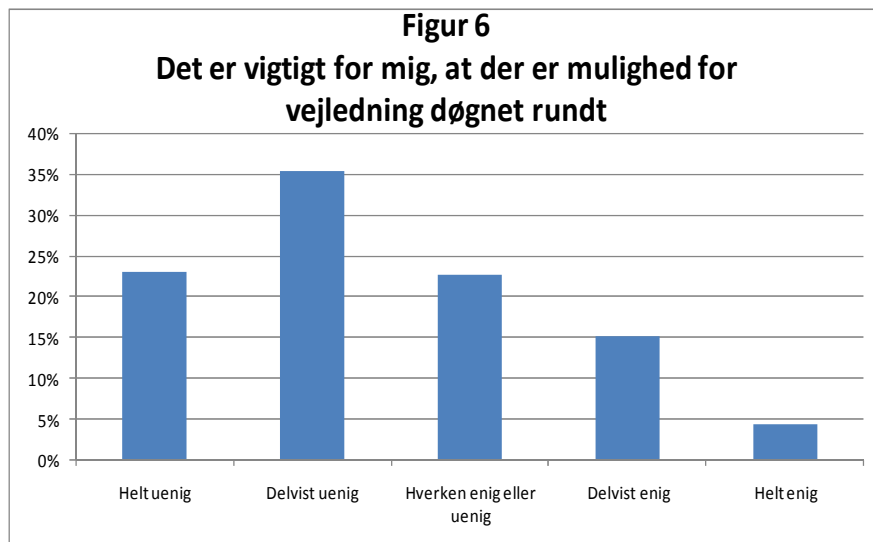
Tabel 5	
Var vejledningen du modtog fra UU-vejlederen god eller dårlig?	
Meget dårlig	3%
Dårlig	11%
Hverken god eller dårlig	28%
God	52%
Meget god	5%
Total	100%

3. Rammerne for vejledning

- De vigtigste områder af vejledning

Af de følgende figurer fremgår det tydeligt, at det vigtigste for eleverne er, at de kan få vejledning på deres skole, så de hurtigt kan få den hjælp, de har behov for. Derimod betyder adgangen til vejledning døgnet rundt langt mindre, end man kunne tro. Desuden betyder det meget for mange elever, at de kan diskutere alle vejledningsspørgsmål/problemer med den samme vejleder, hvilket er iøjenfaldende, eftersom man i det nuværende system helt bevidst laver en opdeling af de enkelte områder.

- **Spørgsmål/problemer, som eleverne har behov for at diskutere med en vejleder**
 Generelt har det den seneste tid været en debat, hvorvidt elever fra højtuddannede hjem har behov for vejledning. Derfor er det interessant at studere resultaterne fra følgende tabel (tabel 6), som viser, at uanset forældrenes uddannelsesbaggrund har eleverne stort set de samme problemer/spørgsmål, som de har behov for at diskutere med en vejleder. Særligt minder problemerne hos de elever, hvis forældre maksimalt har en ungdomsuddannelse, forbløffende meget om problemerne hos de elever, som har minimum én forælder, der har taget en lang videregående uddannelse.

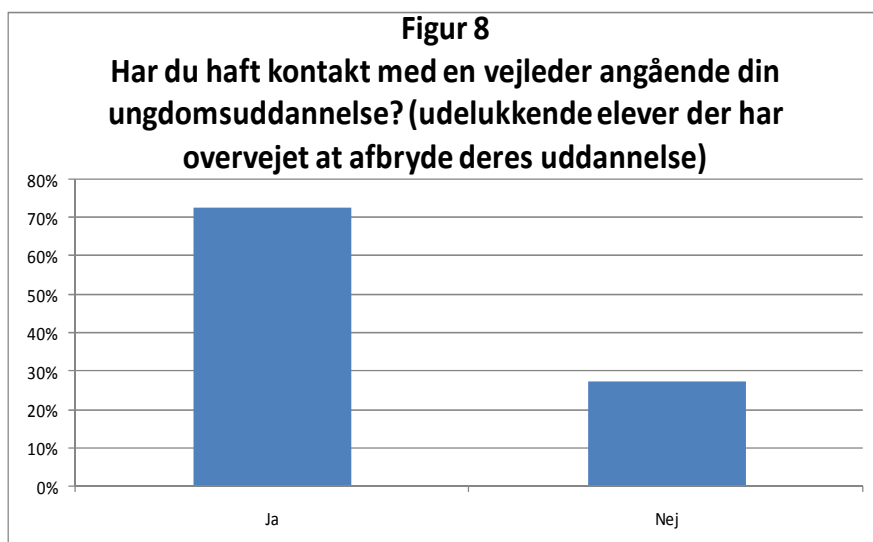
Hvilke spørgsmål/problemer har du haft brug for at diskutere med en vejleder, fordelt på forældrenes uddannelsesniveau					
	Folkeskolen	Ungdomsuddannelse	Kort eller mellemlang videregående	Lang videregående uddannelse	Total
Personlige forhold	56%	27%	24%	29%	26%
Sygedomsrelaterede forhold	11%	12%	6%	15%	13%
Skolemæssige udfordringer	89%	33%	19%	29%	34%
Fremtidige studievalg	78%	63%	74%	68%	66%
Andre forhold	22%	21%	18%	12%	17%
Ingen forhold	11%	13%	28%	21%	20%

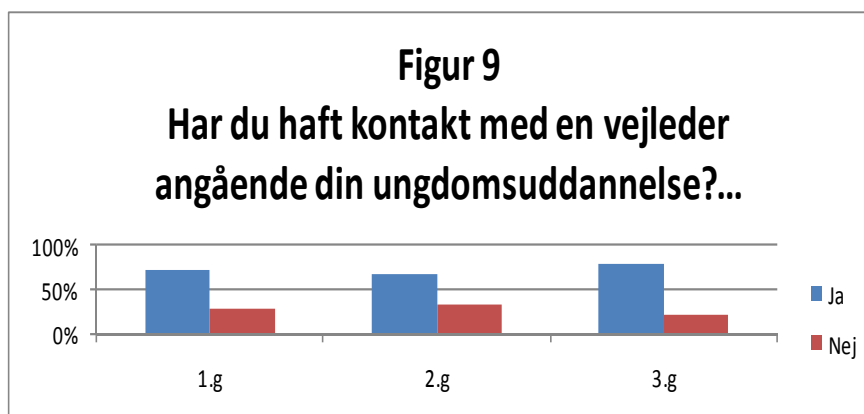
4. Frafaldstruede elever

Den helt store diskussion er og vil fortsat være, hvordan vi fastholder elever, som er i risikogruppen for at droppe ud af deres uddannelse. Derfor er det interessant at undersøge den indsats, som bliver gjort for at fastholde de frafaldstruede elever.

- Kontakt med vejleder

I figur 8 er de elever, som har overvejet at afbryde deres uddannelse, blevet spurgt om de har været i kontakt med en vejleder. Desværre svarer 27 %, at de ikke har været i kontakt med en vejleder på noget tidspunkt i løbet af deres uddannelse. Et relevant spørgsmål til figur 8 ville være, hvordan fordelingen var mellem de forskellige årgange er. Derfor er spørgsmålet delt op på hhv. 1., 2. og 3.g'ere. Desværre viser det sig, at der kun er et meget begrænset fald i andel af frafaldstruede, som ikke har talt med en vejleder, når vi når 3.g.

Metode – om undersøgelsen

Undersøgelsen er foretaget fra d. 26 december 2009 til 27 januar 2010. I alt har 613 tilfældigt udvalgte elever deltaget i undersøgelsen. Eleverne har fået udsendt et personligt login, hvilket giver sikkerhed for, at hver elev kun har udfyldt skemaet én gang. Desuden kan hver enkelt elev findes ved hjælp af det unikke ID-nummer, som hver respondent har fået tildelt ud fra deres mailadresse.

De steder hvor der referes til forældrenes uddannelsesbaggrund tales der om, at minimum én af de to forældre har den pågældende uddannelse. En elev med en mor, der er sygeplejerske og en far der er advokat vil altså blive betegnet som en elev med forældre, der har en videregående uddannelse. Det er med andre ord den længste uddannelse der betegner elevens uddannelsesbaggrund.

Der er ikke korrigeret for eventuelle uoverensstemmelser i forhold til det nationale gennemsnit ift. forholdet mellem piger/drenge, uddannelsesbaggrund mv. Undersøgelsen danner dermed et billede af elevernes holdning til vejledning, men ikke nødvendigvis et fyldestgørende billede, da respondentgruppen ud fra mere specifikke udvælgelseskriterier ville kunne give endnu mere præcise resultater. Derfor bør der under alle omstændigheder igangsættes en større undersøgelse fra Undervisningsministeriet for at afdække elevernes holdning til vejledning.